

Bloomberg

BusinessWeek

AT&T'nin iProblemi

iPhone, AT&T için bir gelir madeniydi. Fakat şebekesi aşırı yüklenen şirket, müşterileriyle karşı karşıya geldi

FIYATI 3 TL (KKTC 4 TL)

ISSN 1306-2387 05

9 771306 238008

Yeniden Kullanım Ne Kazandırır?

Yeniden kullanım yaklaşımı Designnobis'e besinci, Türkiye'ye altıncı Green Dot ödülünü getirdi

İstanbul Teknik Üniversitesi'nin aylık yayını İTÜdergi'nin 2005 Haziran sayısında yayınlanan bir makalede 10 milyon nüfuslu İstanbul'un evsel katı atık toplama maliyetinin en optimize bakış açısıyla, yani kişi başı günlük bir kilogram katı atık oluşumu baz kabül edildiğinde, 100 milyon dolar civarında olduğuna dikkat çekiliyordu. Bey yıldı nüfusa yaklaşık 3 milyon daha artan İstanbul'un evsel katı atık toplama maliyeti de 130 milyon dolara ulaşıyor. Bu rakamın birleşik optimizasyonu modelini kullanarak ciddi oranda düşürülmeye müsaitken elbette. Bununla birlikte daha ilerlenebilir bir potansiyel var. Yeniden kullanım (reuse) gibi çevreci yaklaşımların herni katı atık toplama ve dö-

nüştirmeye maliyetini düşürmesi hem de inovasyon değeri yaratması, ekonomik kaynakların daha verimli kullanılmasına açısından son derece önemli. ODTÜ Mimarlık Fakültesi Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü öğretim üyesi Dr. Hakan Gürsu başkanlığında ki Designnobis ekibinin plastik pet atık malzemeleri temel olarak geliştirdiği yapı elemanı D-ecobrick, bu vaatleri nedeniyle Çevre Oscar'ı olarak kabul edilen Green Dot'a ödülünü aldı.

Inovatif yaklaşımların sayesinde Türkiye'yi uluslararası pek çok saygın organizasyondan başarıyla temsil eden Designnobis, Green Dot'tan bu yıl ikinci ödülünü aldı. Böylece son üç yıl içinde aldıkları Green Dot ödül-

Dr. Hakan Gürsu, Green Dot ödülünü gelecek yıl da almaya istide ediyor

ü sayın beşe, uluslararası ödül sayısı 14'e yükseldi. Green Dot'ta bu yıl başlıca bir Türk tasarımcı, Bora Çakılıyaya ödül almca, Türkiye, çevreci yaklaşım konusunda en fazla ödüllendirilen ülkelerden biri haline geldi. Ancak özellikle üç tasarımda da vurgulanan yeniden kullanım yaklaşım pratikte Türkiye'de neredeyse hiç itibar görmüyor.

Oysa dünyada tam tersi ve umut verici bir yaklaşım gözlemleniyor. Son 10 yıllık dönemde, kullanılan geri dönüştürülmüş malzemenin 40 kat arttığı yönündeki veriler ve 1996'dan bu yana dünya üzerinde geri dönüştürülmüş malzemenin ve biyolojik atıkların geri kazanım için yürütülen çabalar ve girişimlerle gelişen nokta gelecek için umut verici. Sadece 10 yıl önce yüzde 0,5 den başlayan atık malzemelerin temel alındığı kaynaklı kullanımının günümüzde yüzde 20'ye kadar yükseltilebildiğini söylüyor Hakan Gürsu.

YENİDEN KULLANIM

Amerika Birleşik Devletleri'nde her yıl geleneksel olarak düzenlenen Green Dot'a da bu yıl yeniden kullanım yaklaşımı dâğırmaya vurdu. Katılım yoğunluğundan dolayı değerlendirme süresi 30 gün kadar uzayan Green Dot 2009'un sonuçları 3 Şubat Çarşamba sabaha karşı belli oldu.

Dr. Hakan Gürsu başkanlığındaki Designnobis ekibinin geliştirdiği yeni ürün; dekoratif-çevrebilimsel ilgili yapı taşı "D-ecobrick" bina grubunda en büyük ödüle layık görüldü. Yeni ayne grupta yer alan ve çevreci bir inovasyon özümlemesi olan "Natura wall" doğal duvar projesi ile Designnobis bir mansiyon ödülü de aldı. Bu başlıca Türk tasarımcı Bora Çakılıyaya ise ürün dalında mansiyon ödülüne layık görüldü.

Diğer dikkat çeken Green Dot ödülleri arasında ise ulaşım dalında İtalyan otomobil tasarımı bürosu ve İngiltere Kraliyet Sanat Akademisi ile eğlence ve kulübeler dalında Coca-Cola şirketinin çevreci bir projesi gösteriliyor.

Tamamen plastik pet atık malzemelerin ve kullanılmış plastik bardakların yapay olarak kullanılmasına ilişkin tasarımlar ve inovasyon değeri taşıyan çevreci bir yapı elemanı D-ecobrick, bu vaatleri nedeniyle Çevre Oscar'ı olarak kabul edilen Green Dot'a ödülünü aldı. Bu vaatleri nedeniyle Çevre Oscar'ı olarak kabul edilen Green Dot'a ödülünü aldı. Böylece son üç yıl içinde aldıkları Green Dot ödül-

HABER

Kullanım alanı çok geniş olan D-ecobrick, Green Dot 2009'da bina dalında en büyük ödülü aldı.

D-ecobrick yapısı kullanım alanı ile mekan özümlemelerinde çevreci alternatifler sunuyor. Tamamen atık malzemelerden tasarlanmış için uygulamada sadece beyaz çeşit. Geçen yıl eşitlerin birliğimleriyle çıktım. Bu yıl başlıca her yıl bulmuşum. D-ecobrick ya da benzeri ürünlerin ticarileşmesinin önündeki ikinci engel ise çevre bilincinin henüz istenilen seviyede olmaması. Bu bilincin oluşması ve yerleşmesi için abaya harcayın Çevre ve Orman Bakanlığı'nın da bu tasarımlara karşı kayıtsızlığı düptündü. Oysa bu tasarımlar ve ödülleri gelişmiş ülkelerin büyük ilgi gösterdiği ve çevrecilerin Melke'ni kabul eden Los Angeles'a Türkiye için değeri ölçümlenecek bir tanıtım. Ülkemizin çevreci birini ve marka değeri oluşturması açısından önemli bir fırsat. Bununla birlikte karbon salınımı olmayan, doğal ses ve ışık yalıtım sağlayan D-ecobrick gibi tasarımlar ille ekonomiyi için milyonlarca dolarlık tasarruf anlamına geliyor.

BİRKEN MİLLERLE YOLCULUK

Kullanılabilir ama kullanılmıyor mu? Sorulması gereken en kritik soru bu ve maalesef pozitif bir yanıt vermek pek mümkün görünmüyor. İhtimal. Bu durumun iki nedeni var. İlk, inovasyon yaklaşımının ticari ürün olarak değeri bulunmaması Türkiye'de. Hakan Gürsu ve Designnobis, Türkiye'de inovatif ürün tasarımı konusunda çok iddialı olsalar da bu tasarımların üretimi ve ekonomiyi kazandırılması noktasındaki girişimi inisiyatif yeterli değil. "Inovasyon başlıca para demek istemiyorlar" diyor Hakan Gürsu. Oysa Designnobis'in girişimleri için oldukça başarılı bir portfolyo var. Fakat işletme inovasyon kültürü olan bir ülkedeki benzerleri kadar ilgi gördüğü ve para kazandığı söylenemez.

Natura Wall, Designnobis'e Green Dot'ta ikinci ödülü getirdi. Ödün bina dalında mansiyon ödülü aldı.

Bu durumu biraz gale, biraz da sitemle karşı bir şekilde dedi getiriyor Hakan Gürsu: "Eğer bilim parası bulabilseniz Green Dot 2009'un ödül töreni için Los Angeles'a gideceğim. Geçen yıl eşitlerin birliğimleriyle çıktım. Bu yıl başlıca her yıl bulmuşum. D-ecobrick ya da benzeri ürünlerin ticarileşmesinin önündeki ikinci engel ise çevre bilincinin henüz istenilen seviyede olmaması. Bu bilincin oluşması ve yerleşmesi için abaya harcayın Çevre ve Orman Bakanlığı'nın da bu tasarımlara karşı kayıtsızlığı düptündü. Oysa bu tasarımlar ve ödülleri gelişmiş ülkelerin büyük ilgi gösterdiği ve çevrecilerin Melke'ni kabul eden Los Angeles'a Türkiye için değeri ölçümlenecek bir tanıtım. Ülkemizin çevreci birini ve marka değeri oluşturması açısından önemli bir fırsat. Bununla birlikte karbon salınımı olmayan, doğal ses ve ışık yalıtım sağlayan D-ecobrick gibi tasarımlar ille ekonomiyi için milyonlarca dolarlık tasarruf anlamına geliyor.

Sanat Eseri Mi, Ticari Ürün Mü? Alti başlıca yeni ticarileşmesinde durumunda ise bire bir sanat eserine dönüştürüyor bu tasarımlar Bora Çakılıyaya'nın anlatımla. Fiyat isimli yeniden su kullanımına esas alan tasarımları, Green Dot'a ürün dalında mansiyonla ödüllendirilen tasarımcı Bora Çakılıyaya, "Tasarım kalitesiz forklansiyonları kullanarak birbirini kaybediyor. Bu da üzücü" diyor. Tasarımcı Bora Çakılıyaya Plus'ta ilgilik oldu da büyük bir

SANAT ESERİ Mİ, TİCARİ ÜRÜN MÜ?

Alti başlıca yeni ticarileşmesinde durumunda ise bire bir sanat eserine dönüştürüyor bu tasarımlar Bora Çakılıyaya'nın anlatımla. Fiyat isimli yeniden su kullanımına esas alan tasarımları, Green Dot'a ürün dalında mansiyonla ödüllendirilen tasarımcı Bora Çakılıyaya, "Tasarım kalitesiz forklansiyonları kullanarak birbirini kaybediyor. Bu da üzücü" diyor. Tasarımcı Bora Çakılıyaya Plus'ta ilgilik oldu da büyük bir

Bora Çakılıyaya tarafından tasarlanan Plus, Green Dot 2009'da ürün dalında mansiyon layık görüldü.

bellentisi için de değil. Zira ürünün çok önemli bir kültürel alışkanlığı ters döşen, bu kültürel alışkanlığı bakış açısını değiştirmesini sorumlu kulan bir taraf var. Plus, temelde lavaboda kullanılan suyun yarı artırlarak tekrar klozette gider suyu olarak kullanılmasını amaçlayan ve her iki türünün birleşiminden oluşan bir tasarımdır. Hem lavabo hem de klozet olan bir ürünün çok küçük topluma olduğu Türkiye'de de çabuk kabul görmesi mümkün görünmüyor.

Buna karşın ürün son derece önemli bir konuya; suyun tekrar kullanılmasına dikkat çekiyor ve giderek azalan su kaynaklarının korunmasına yönelik ilham verici bir tasarımdır.

Klozet üreticisi Ece Seramik, yaptığı bir araştırmaya göre klozette su kullanımının 9 litreden 4,5 litreye inmesiyle birlikte bir milyon klozette bir kişilik tasarrufun 5 milyon liraya balduğunu açıklamıştı. Bir de damlatan klozetler hesabı katıldığında ve sanayide bir damlatan yılda altı ton kuyup yaratdığı düştürüldüğünde rezervuar olmayan bir hibrid ürünün ne kadar tasarruf sağlayacağı düşünün. Baştan ABD olmak üzere gelişmiş ülkelerde yeniden kullanım oranının hızla artıyor. Öyle ki diyaliz fitesinin aynı hastada iyice dezenfekte edilerek yeniden kullanılması bile son derece yaygın hale geldi ABD'de.

Türkiyeli tasarımcılarının çevre duyarlı tasarımlarının uluslararası alandaki organizasyonlarda ödüllendirilmesi umut verici. Zira her gün (öpe atılmış milyonlarca pet ürünün ekonomiyi destekleyen kazandırmaları konusunda bir şans olduğunu düşünüyor. [www](#)

-Emine Ince